

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

Kedden tartotta 56-ik évi rendes közgyűlését dr. Pesthy Pál elnökelele alatt. A közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentés szerint az intézetnek a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségével való fúziójára való tekintettel az igazgatóság az intézet összes aktívait gondos mérlegelés alá vette. A közgyűlés elé terjesztett mérleg szerint az intézet saját tőkéje 10.267.641,36 P. A közgyűlés legfontosabb eseménye volt a fúzió tárgyában való határozás és a közgyűlés elhatározta, hogy a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségével „Országos Földhitelintézet” cég alatt alakuló szövetkezetté egyesül. A fúzió kimondásával kapcsolatban dr. Pesthy Pál elnök visszatért az intézet 56 éves múltjára és szép szavakkal emlékezett meg az intézet eredményekben gazdag, közérdekű és altruista működéséről, továbbá elismerését fejezte ki az intézet mindenkori igazgatóságai, felügyelőbizottságai, vezérigazgatói és tisztviselőivel szemben.

Egy házaspár gombamérgezése

Nap-nap után újabb és újabb gombamérgezések történnek a fővárosban. Hétfőn négytagú családot szállítottak a mentők kórházba, kedden délután 6 órakor pedig a Krisztina-körút 85. sz. házába kérték a mentők segítségét. Schuber Zsigmond 36 éves kőművesmester és felesége borzalmas kínok között vergődtek, amikor a mentők segítségével megérkezett. A házaspár gombát evett ebédre, amelyet falusi árusoktól vásároltak. Schuberék súlyos állapotban kerültek a Rókus-kórházba. A mentők a Kis Ujság útján is figyelmeztetik a közönséget, hogy elővigyázatosabban legyenek a gombavásárlásnál.

Itt a Beszkárt

új „ideális” menetrendje

A Beszkárt üzemeltetése új tervet dolgozott ki a villamosforgalom megreformálására, amelynek lényege abban áll, hogy a jelenlegi túlsok relációt csökkentik és a megmaradó viszonylatok a rövidebb útvonalúak lesznek. A viszonylatok megváltoztatása természetesen nagyszámú beruházást tett szükségessé. A főpolgármester a szanalási rendelkezések között a Beszkártnak erre vonatkozó terveit jóváhagyta és néhány héten belül a villamosvállalat vezetősége az úgynevezett „ideális menetrendet” már életbe is akarja léptetni. Az „ideális menetrend” hét új viszonylatot tartalmaz és a jelenlegi forgalomban lévő relációk közül 21 megszűnik, 20 pedig megváltozik. Megszűnik teljesen az 5A, 14A, 22, 24, 25, 34, 37, 40, 49A, 51, 52, 53, 63, 69A, 71, 75, 76, 88A, továbbá az A, B, C és J jelzésű viszonylat és az utóbbiak helyett számmal jelzett új viszonylatok lépnek életbe. A megrövidített vonalak közöttében a Beszkárt mintegy 80 millió kocsikilométert és ennek megfelelően 160.000 pengő üzemi költséget takarít meg. Egyes relációknál megduplázák a járatok számát, mert az új menetrend időbeosztása szerint az összes viszonylatoknál a jelenleginél sokkal sűrűbb közlekedést irányoznak elő.

Bocsánatot kértek a törvényszéken Winckler kereskedelmi miniszter rágalmozói

Kedden fejeződött be a büntetőtörvény-szék Gádó-tanácsa előtt az a sajtóper, amelynek sértettje Winckler István kereskedelmi miniszter, vádlottjai pedig egy heilap két munkatársa, Kormuth Péter és Bárkányi József volt. A hétfői tárgyaláson, mint azt a Kis Ujság megírta, a vádlottak rágalmozói cikkének állításai sorra megdőltek. Nem sikerült bizonyítani, hogy a miniszter elszórtította volna a magyar kereskedelmet. Kedden több előkelő miniszteri tisztviselő várta a tárgyalás megnyitását. Megjelent maga Winckler István miniszter is, aki Baróthy Pál főügyész mellett foglalt helyet. A keddre megidézt Meccsér András országgyűlési képviselő kimentette magát. A megidézett nagyszámú tanúk kihallgatására azonban nem került sor, mert a vádlottak védője bocsánatkérő nyilatkozatot olvasott fel, amelyet a sértett miniszter a következő szavakkal fogadott el:

— Minthogy engem ebben a bűnperben nem az egyéni bosszúállás hanem az igazságoknak a bíróság előtt való megállapítása vezetett, a vádlott uraknak ezt a nyilatkozatát elégtételül elfogadom. Utána Baróthy Pál főügyész a vádat azzal a megjegyzéssel ejtette el, hogy a vádlottak nem jártak el azzal a gondossággal és körültekintéssel, amelyre kötelesek lettek volna. A törvényszék elnöke, Gádó István ezután kihirdette az eljárás megszüntetését és a költségekben a törvény értelmében a kincstárt marasztalta el. Kötelezte egyben a vádlottakat az elégtétel adó nyilatkozat közzétételére.

Junius 20-án hirdetik ítéletet a nagybaracskai petíció ügyében

A közigazgatási bíróság Torzsay-Bieber-tanácsa kedden ismét a nagybaracskai petíció ügyével foglalkozott. Mint ismeretes, a kisebbségben maradt Mojcs János hívei a kormányparti gróf Teleki János mandátumát megtámadták panaszukkal és a választás eredményének kiigazítását kérték. A bizonyítási eljárás az ügyben már lefolyt, már ismerlették is annak eredményét. A keddi tárgyaláson azokat a bűnvádi feljelentéseket ismertette az előadó bíró, amelyeket Mojcs János és párthívei a választási eljárás egyes hivatali közegei ellen választási vétség címén tettek. Az iratokból kiderült, hogy 80 tanu vallotta a törvényszék előtt, miszerint annak ellenére, hogy már reggel megjelentek a szavazóhelyen, mégsem tudták szavazati jogukat élni, mert a csendőrek délután 4 óra tájban Major Sándor bátmonostori kántortanító, választási elnök intézkedésére elküldték őket.

A hercegszántói állítólagos jegyzőkönyv-hamisítás ügyében felvett iratok ismertetése után Brückler Elemér választásvédő szólt fel, majd a közigazgatási bíróság közölte, hogy június 20-án délelőtt 11 órakor hirdeti ki véghatározatát. főleg francia nyelven beszél, részben a követések tájáról kerül ki, részben a delegátusok családtagjaiból. Egy-két pap, egy-két diák, néhány rikítóan öltözött idős hölgy és pár komoly úr, ezek egészítik ki a hallgatóságot. A delegátusok elragadtatva szemlélik a parlament méreteit és szépségeit. Az egyik francia úr azt mondja, hogy szebb, mint a londoni parlament. Bent az ülésteremben Dudits Andor óriási falfestményét nézegetik, amíg az ülés megkezdődik. Az elnöki emelvényen Paul Valéry ül. Tőle jobbra Bonnet a Szellemi Együttműködés Ligájának igazgatója és Madariaga spanyol küldött, balra pedig Teleky Pál gróf és de Montenc báró a Népszövetség egyik osztályvezetője.

Dolgozik a S.D.N.

Paul Valéry, mint elnök, Thomas Mann, mint előadó, Madariaga, mint közönség. Fogadatlások, üdvözlések, bankettek, díszvacsorák és operai esték után elkezdett dolgozni a Nemzetek Szövetségének (S. D. N. = Société Des Nations) egyik legnemesebb, legelőkelőbb szervezete: a Szellemi Együttműködés Ligája. Délelőtt, délután folynak az ülések a parlament delegációs termében. A körülbelül százfői közönség, amely túlnyomórészt idegen,

Madariaga nyitotta meg a tegnapi értekezletet, ma hallgat. Meglehetősen unatkozik, hol a kopasz fejét vakarja, hol a fülét cibálja. Szünet nélkül el van foglaltva magával. Valéry nagyon hakan, szinte maga elé beszélve köti össze az egyes előadók, akik ahhoz képest, hogy tudósok és hogy témájukon bizonyos sokat gondolkodtak, mielőtt elmondották őket, nagy ónuralommal aránylag rövidre szabják előadásait. A lengyel Halecki tendézősen, temperamentumosan beszél, az osztrák Hildebrandt elfogadható, az olasz Ussani professor nagyon halk, de vicces, Georg Duhamel, a francia akadémia tagja kissé kappanhangú, a holland Huisinga, a budapesti Eckhardt Sándor egyhangúak, Thomas Mann azonban...

Ennek a csupa sztárból álló gyülekezetnek is vannak sztárjai. Valéry, Carell Capek és Thomas Mann működését kíséri a legnagyobb figyelem. Az előadások mind franciául folynak, Thomas Mann az egyetlen, aki hazája nyelvén, németül beszél, illetőleg a második. Tudniillik Livingstone angol delegátus franciául szerkeszti ugyan mondanivalóját, de olyan tsögyökres angol kiejtéssel, hogy aki nem figyel arra, hogy mit mond, megesküszik rá, hogy a brit nyelvet ropogtatja.

A professzoros kinézésű Thomas Mann keményen, erőteljesen, kevés, de határozott gesztussal beszél és határozottan nagy sikert aratott. Még Valéry is figyelte reá. A többi előadások alatt ugyanis Valéry fel-felnevetett a menyezetre, símogatta fehér művésziruzóját és közben sárnya ceruzájával sebesen írt és sebesen morgogott hozzá valamit. Az embernek az volt az érzése, hogy a Szellemi Együttműködés Ligájának budapesti konferenciáját használja fel arra, hogy verseket írjon, mert odahaza nem ér rá...

Gázolt és lovábbrobogott egy motorkerékpáros

Megdöbbenő motorkerékpárgázolás volt kedden délután háromnegyed hét órakor Csepelen az Áprács-utca 49. számú ház előtt. Egyéki Zsigmond 50 éves földműves kerékpárjával igyekezett a lakására, amikor egy motorkerékpár hátulról teljes sebességgel belerobogott és keresztülgázolt rajta. A lelketlen motoros, miután a balesetet előidézte, teljes sebességgel elrobogott. Egyéki Zsigmondot kar- és bordatöréssel, belső zúzódásokkal, életveszélyes állapotban szállították a Szent István kórházba. A gázoló motorkerékpáros kézrekerítésére a rendőrség széleskörű vizsgálatot indított.

Hat napon át
KIS UJSÁGOT
hétfőn pedig
MAGYAR HÉTFŐT
olvassa!

Találkozás

Elbeszélés, írta Vámos Istvánné

Az egyik ott állt a Kiscelli-utcai népkonyha közös ebédlőjének egyszerű asztalánál és a mohány kanalazta az inségnyílt akció forró levest. Körülötte végig a hosszú asztalok mellett több-kévesebb kopott ruhájú, nyomorgó emberek foglaltak helyet, akik fásult bele-törődöttséggel végezték szomorú étkezésüket. Az évek hosszú során keresztül tartó nélkülözés és inségnyílt-járás után megszokták ugyan már ezt a keserves életet, de azért mindegyik azzal a keserves és kínos érzéssel ült ott az asztal mellett, mint aki tudja, hogy nem ő ennek az oka, mégis szegényen, hogy ennyire lecsúszott... A másik ott állt a találó előtt. Kezében két ebédjegy és éppen azt nyújtotta oda az ebédet osztó hölgynek, amikor a pillantása megakadt azon a hatvan-hetven év körüli emberen, aki ott ült az asztal mellett. A szeme megremegett és annyira elcsodálkozott, hogy a találást végző szakácsnő kénytelen volt rászólni: — Ejnye, barátom, ide legyen a szeme és ne másfelé! Hiszen látja, hogy milyen sokan várnak a sorban utána. A jóváigású, csinos, fiatal férfi elpirult. Zavartan dadogott valamit és sietve adta le edényeit az ablakon, hogy mielőbb szabaduthason onnét. Majd a kosarába rakta és helyét adott az utána jövőeknek. Máskor sietve, szinte futva ment vele haza, hogy még melegebb elfogyaszthassák. De most nem sietett. Sőt... Lelelte a kosarát s hátát neki támasztva a falnak, odaült az ebédlőasztal mögé és csak nézte, magafelelő elbámulással nézte azt az öreg, őszbe csavartodott hajú embert, aki reszelő közel emelte szájához a forró, levestel teli kanalat. A leves ki-kiesordult a kanálból és a fiatalember szeme sarkában könnyecskéje jelent meg, amit sietve morzsolt szét a tenyerével. Az ősz ember felemelte tekintetét a tányérfőjéről. Az utolsó falatot nyelte le éppen s az a falat megakadt a torkán, amikor meglátta az őt figyelő fiatal férfit. Az első pillanatban nem tudott szóhoz jutni. Csak felállt a padról és kikászálódott a tömeg közül, hogy odamenjen amahoz. A szövegletet teljesítő rendőr már pár perc óta figyelte a fiatalembert. Gyánús volt neki.

El nem tudta képzelni, hogy mit nézhet annyira? Eppen kérdőre akarta vonni, amikor a fiatalember szívbemarkoló hangon szólt rá az öreg emberre, miközben feljé sietett: — Gyuri bácsi!... En kedves bajtársam, hát magát is itt kell viszontlátnom az inségnyílt asztalánál? — Bizony, flam, idejutottam én is. — felelte az ősz ember, közben meleg szeretettel szorongatták egymás kezét. — Öreg napjaimra ez lett a sorsom... — És a nagy vagyon? Ami a böleskei hártárnak majdnem egy harmadrészen fekkent? Ami miatt mindenki az egész faluban csak a gazdag Kovácsnak hívta? — Hagyd el, flam. — legyintett a kezével lemondóan az öreg. — Elúszott minden az utolsó darabig. Azt még te is tudod, kedves bajtársam, hogy amikor a hosszú francia fogságból hazakeveredtem, huszonkettőben, annyira meglórt, annyira fáradt voltam, hogy szétosztottam az egész vagyonát a gyerekeknek... Nekem már nem volt kedvem tovább vesződni a gazdasággal... Talán még emlékszel rá, mennyi fene sok nyavalyát magamba szedtem... Hogy már csak pihenni, gyógyulni... vágytam... Aztán jöttek a rossz viszonyok... Mindig rosszabb, mindig nehezebb lett az élet... A vagyon meg csak kopott, zsugorodott... No de mi a fészkes fenének is magyarázom ezt annyira?... Hiszen nem olyan nagy dolog a mai világban tönkremenni. Az emberek ezalatt már mind odafigyeltek. A rendőr is ott volt mellettük s az öreg embernek erre az utolsó mondatára helyeslő moraj zúgott végig. — Bizony, a mai világban ez a legkönnyebb dolog, mondják többen. — Tönkremenni... A rendőr halkan szólt a fiatalabb embernek. — Barátom, álljenek talán vissza az asztalhoz, hogy ne fogjuk el az utat és ne legyen csődület. Megtették. S aztán az öreg folytatta. — Nemsokára meghalt az anyjukom... Is-tén nyugtassa szegényt. En meg a legfiatalabb leányommal maradtam, aki még csak akkoriban ment férjhez.

— Az Eszti... — Az... Az Eszti... Ó meg szegénykém, ide, Pestre jött férjhez. Egy asztalosmesterhez... Áldott jó ember szegény, csak hát az a nagy hibája, hogy nincs szerencséje. Elnéző, mosolygós derűltséggel néztek össze az inségesek. Hiszen a legelőbbnek csupán csak ez volt a legnagyobb hibája. — Aztán, hát tudod, flam, a leányom hozományát a műhelybe fektették. Egy pár évig még csak jól ment nekik... Akkor meg is adtak nekem mindent... Amit csak a szemem, a szám megkívánt... Aztán sorba jöttek a gyerekek... A viszonyok is rosszabbodtak... És hát már ott tartunk, hogy a vőm inségnyíltára jár, az Eszti meg varrodába... Keres a lelket meli nyolc-tíz pengő. Majdnem a lakbérre kell mind... Hát így kerültem én ide, édes egy öcsém... Hanem hát te?... A te erős, fiatal életeddel?... Hát te sem tudtál megbirkózni ezekkel a rossz viszonyokkal?... Aki mindig vidám és szorgalmas voltál? Csüggedten, restelkedően felelt amaz. — Hagya el, bátyám, ma a fiatalok élete sem ér egy hajótölt. Hiába minden fiatalos életkedvünk, akarásunk... küszködésünk... S aztán hát elég gyorsan csúszunk mindig lejjebb, mindig mélyebbre. — Node hát mégis!... Miesoda szél sodort téged is ide, a pesti inségnyílt asztalához?... Hiszen akkoriban még a paksi malomokban örölted vigan a búzát... Sokszor nekem is... Hej!... Akkor még nem negyedkilónként vásárolta a családom a lisztet... Zsákszámba állt a padlason nálam is, meg nálatok is... Hát mondd már... hogy kerültél mégis ide? — Csak úgy, mint a többi lecsúszott ember, kedves Gyuri bátyám. — felelt amaz. — Mikor a kétvéli francia fogságból hazakerültem, húszéves voltam csupán. Pár évig még dolgoztam az apám malomában. Aztán megösltem... Egy dunai malmot szereztem... Egyszer csak jött a boléta... A városban két nagy üzimalmot építettek... Ez aztán bennünket, kis dunai molnárokat alaposan leülített... S aztán a búza árának a lezuhanása... Három éve lakom már Pesten... Többször ülünk az üres asztal mellett, mint a terítettnél... Hát így vergődünk, kedves Gyuri bátyám... Ugy-e, nem gondoltuk volna valamikor, amikor még gyvült viseltük Franciaországban a hadifogság rabhilencseit, hogy ilyen nyomorult sors vár ránk idehaza?

— Hát bizony, erre ugyan nem gondoltunk! — felelte az öreg. — Bizony nem, — majd fel-emelte a tekintetét és ráveregetett a legény vállára. — Hanem azért én amondó vagyok, kedves öcsém, hogy ez még mindig jobb így, még mindig jobb az inségbed, akármennyire öcsároljuk is néha, mint azok az eldobott száraz kenyérbujak, amikért a francia utcákon összemarakodtunk... Emlékszel-e még rá, hogy milyen boldogok voltunk, amikor egy-egy kenyérbujhoz, vagy akár repalevéhez is jutottunk? — Hát bizony, meglettük volna abban az időben még a reszelt ördögöt is, annyira ki voltunk kopolva. — Házsen, sokszor zúgolódok én is a sorsom mián. De ha eszembe jutnak azok az idők, amiket a háború alatt átéltem, akkor megbékélek mindennel. Amikor eszembe jutnak azok a borzalmas hetek, amikor mint szerb hadifoglyokat, ütöket, hajítottak bennünket az alban hegyeken keresztül, Olaszország felé, akkor szépnék, gyönyörűnek találok még így is az életet. — Miért?... Hát olyan rettenetes volt az? — kérdi a tömeg közül valaki. — Az őszhajú ember furesn néz rá. — Hogy borzasztó volt-e?... — megbocsátó mosolygással mondta tovább. — En szerb földön estem fogságba. Mikor aztán Szerbiát ki-űritették, minket, hadifoglyokat, nagy csapatban, szinte rabláncra fűzve hajítottak belciken keresztül, étlen, szomjan, minden meleg ruha és cipő nélkül, a hóval borított havasok járattal utain... Élelmet egyáltalán nem adtak nekünk. S ha valamelyikünk az éhségtől, a fáradtságtól összeesett, azt a jól táplált s meleg ruhába öltözött fogolyór addig ütötte a bikaocokkal, míg vagy felállt és tovább vándorolt, ha tudott... vagy ott lehelte ki a lelkét. — Az elszörnyedés moraja zúgott végig a hallgatón, az öreg pedig csendesen mondta tovább. — Sokszor hallom, amikor az inségnyílt ebédjét öcsárolják. Pedig abban az időben en és sok szegény bajtársam, a tíz körmünkkel kapartuk ki a hó alól, vagy a fagyos földből a fagyóköröket és azt ragesztük papokon keresztül hogy fel ne forduljunk éhen. Milyen mennyei boldogság lett volna a számunkra akkor, ha belcikenként csak egyszer is kaptunk volna egy ilyen adag inségbedet...